

Stanovisko Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

k výročnej správe Štátnych lesov Tatranského národného parku Tatranská Lomnica za rok 2018

Štátne lesy Tatranského národného parku Tatranská Lomnica (ďalej len „ŠL TANAP“) predložili výročnú správu za rok 2018 sekcii lesného hospodárstva a spracovania dreva Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“) 10. apríla 2019.

Povinnosť vypracovať a zverejniť výročnú správu sa týka každoročne od roku 2001 všetkých rozpočtových a príspevkových organizácií, ktoré sú v pôsobnosti ústredných orgánov štátnej správy. Táto povinnosť vyplynula z uznesenia č. 1189/2001 z 19.12.2001, ktoré prijala vláda Slovenskej republiky k „Správe o skúsenostiach s výročnými správami a verejnými odpočtami rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií v pôsobnosti ústredných orgánov štátnej správy“.

I. Zamerania činnosti, organizácia riadenia a personálne zabezpečenie

ŠL TANAP boli zriadené MPRV SR 1. januára 1995 ako príspevková organizácia s cieľom starať sa o biodiverzitu lesných ekosystémov v oblasti národných parkov – Tatranského národného parku (TANAP) a Pieninského národného parku (PIENAP), drobné vodné toky a plesá najmä z hľadiska protipovodňovej ochrany, zarybňovanie vodných tokov pôvodnými druhmi, zachovanie biologickej diverzity niektorých vzácnych druhov živočíchov existujúcich na území národných parkov a vykonávať pestovanie lesa. ŠL TANAP okrem toho uskutočňujú aktivity zamerané na informovanie návštevníkov prostredníctvom strediska terénnej služby a na zabezpečenie prác celospoločenského významu. ŠL TANAP sa takisto zameriavajú na odstraňovanie následkov po vetrovej kalamite z 19. novembra 2004 a následnú revitalizáciu poškodených lesných porastov. Medzi hlavné úlohy ŠL TANAP pre najbližších 15 – 20 rokov patrí aj odstraňovanie následných vetrových kalamít v rokoch 2013, 2014 a 2017. ŠL TANAP zabezpečujú prevádzku rekreačných zariadení a prevádzku doplnkových služieb v rámci cestovného ruchu. Monitorujú zdravotný stav lesov a vykonávajú výskum lesných ekosystémov.

Riadenie ŠL TANAP je rozdelené do štyroch úsekov. Ide o úsek riaditeľa, úsek verejno-prospešných činností, úsek obchodno-ekonomický a personálny a úsek účelového lesného hospodárstva. Námestníci riaditeľa prostredníctvom svojich odborov zabezpečujú výkony činností, ktoré sú stanovené pre ŠL TANAP zriaďovacou listinou aj metodickým riadením územných vykonávacích jednotiek, ktorými sú 11 ochranných obvodov. Okrem ochranných obvodov patrí do územných vykonávacích jednotiek aj 5 špecializovaných stredísk. Ide o dopravno-opravárenské stredisko, stredisko genofondu drevín Rakúske lúky, stredisko genofondu rýb Východná, stredisko terénnych služieb Dolný Smokovec a stredisko expozície tatranskej prírody Tatranská Lomnica.

Organizačné členenie ochranných obvodov a ich výmera

Ochranný obvod	Celková výmera (ha)	Zóna bez zásahu (ha)	Obhospodarovaná výmera (ha)	Počet lesníckych úsekov
Oravice	2 104,97	784,91	1 320,06	3
Habovka	2 150,14	620,09	1 530,05	3
Zverovka	3 223,81	1 118,20	2 105,61	3
Podbanské	7 993,02	7 422,06	570,96	3
Štrbské Pleso	3 521,23	2 595,10	926,13	3
Vyšné Hágy	3 662,70	1 770,47	1 892,23	3
Smokovce	5 749,63	2 804,50	2 945,13	4
Tatranské Matliare	3 698,49	1 149,23	2 549,26	4
Podspády	3 342,32	1 007,38	2 334,94	3
Tatranská Javorina	6 389,50	4 803,76	1 788,20	4
Červený Kláštor	1 477,40	248,74	1 228,66	2
Celkom ŠL TANAP	43 313,21	24 324,44	19 191,23	35

ŠL TANAP hospodária v lesoch podľa platných programov starostlivosti o lesy, ktoré schválil príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva a plnia hospodárske opatrenia predpísané programami starostlivosti o lesy.

V zmysle platných programov starostlivosti o lesy je na obdobie rokov 2015 až 2024 pre LHC Červený Kláštor a LHC Podolíneec a na roky 2017 až 2026 pre LC Podbanské, Štrbské Pleso, Vyšné Hágy, Smokovce, Tatranské Matliare, Podspády, Tatranská Javorina, Oravice, Habovka, Pieniny plánovaný objem ťažby dreva (etát) vo výške 351 364 m³, z toho obnovná ťažba 281 488 m³, výchovná ťažba 69 876 m³.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov ŠL TANAP za rok 2018 bol 156. Z toho v kategórii technicko-hospodárskych zamestnancov 116 a v kategórii robotníkov 40.

ŠL TANAP prevažnú väčšinu prác prevádzajú a zabezpečujú formou služieb, ktoré sú obstarávané súťažou na dodanie prác a tovarov v zmysle zákona o verejnom obstarávaní.

II. Kontrakt pre rok 2018

Na rok 2018 uzatvorilo MPRV SR s príspevkovou organizáciou ŠL TANAP kontrakt č. 405/2017-710/MPRV SR (ďalej len „kontrakt“), ktorého predmetom bolo plnenie úloh vychádzajúcich zo zriaďovacej listiny č. 3610/187/1994-100 a jej dodatkov. Príspevok zo štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) poskytnutý prostredníctvom kontraktu a dodatku č. 1 a dodatku č. 2 ku kontraktu bol vo výške 1 130 531 EUR. Rozpočtové prostriedky boli použité na financovanie úloh špecifikovaných v kontrakte a dodatkoch č.1 a č.2.

III. Poskytnuté kapitálové transfery

V priebehu roku 2018 bol okrem bežného transferu organizácii poskytnutý aj kapitálový transfer vo výške 300 000 EUR, ktorý je viazaný na výstavbu oporného múru Javorina na spevnenie svahu po povodni z roku 2018.

IV. Hospodárenie v roku 2018

ŠL TANAP vyčerpali k 31.12.2018 100% finančných prostriedkov poskytnutých zriaďovateľom formou bežného transferu.

Úlohy vyplývajúce z kontraktu a jeho dodatkov boli splnené. Na zabezpečenie prác celospoločenského významu, ktoré boli zamerané na údržbu komunikácií v národnom parku, ochranu a starostlivosť o krajinu, starostlivosť o vodné toky a plesá, starostlivosť o živočíšstvo, šport, turistiku a táborská boli použité finančné prostriedky vo výške 1 140 076 EUR, z toho príspevok zo ŠR predstavoval 345 051 EUR. Na výskum a monitoring stavu lesa a prírody, múzeum a knižnicu TANAP, expozíciu tatranskej prírody boli použité prostriedky vo výške 475 504 EUR, z toho príspevok zo ŠR predstavoval 254 459 EUR. Na ekologickú výchovu a propagáciu boli použité finančné prostriedky vo výške 282 908 EUR, z toho príspevok zo ŠR predstavoval 142 900 EUR.

Celkové priame náklady na verejno-prospešné činnosti boli plánované vo výške 1 335 450 EUR. Skutočne použité finančné prostriedky boli 1 356 063 EUR, čo je prekročenie o 20 613 EUR. Plnenie plánu bolo na 101,57%. Náklady na práce celospoločenského významu, na plnenie ktorých bola organizácia zriadená, neboli hradené v plnej výške z príspevku zriaďovateľa. Časť nákladov a práce celospoločenského významu bola dofinancovaná z vlastných tržieb organizácie.

Vlastné zdroje ŠL TANAP v roku 2018 boli vo výške 3 431 611 EUR. Celkové výnosy boli vo výške 8 685 789 EUR a celkové náklady boli vo výške 8 682 046 EUR. Rozpočet na rok 2018 bol schválený s plánovaným výsledkom vyrovnaného hospodárenia a v skutočnosti ŠL TANAP dosiahli zisk vo výške 3 743 EUR.

Rok 2018 bol poznamenaný aj vznikom mimoriadnej situácie v dôsledku povodní z 18.7.2018. Ich odstraňovanie bolo prioritou ŠL TANAP. S ohľadom na mimoriadnu situáciu vláda Slovenskej republiky schválila na svojom výjazdovom zasadnutí navýšenie kontraktu o +300 000 EUR na odstraňovanie povodňových škôd. S ohľadom na mediálnu kampaň, ktorú táto mimoriadna situácia spôsobila, oslovila ŠL TANAP aj nadácia VÚB a poskytla organizácii na výstavbu povodňovo zničeného mostu v Malej Studenej doline 5 000 EUR.

Výnosy ŠL TANAP boli tvorené príspevkom zo ŠR a z vlastných zdrojov organizácie. Pokles výnosov oproti roku 2017 (-336 827 EUR) bol spôsobený znížením tržieb za vlastné výrobky a služby, a to najmä za predaj drevnej hmoty, kde v roku 2017 ŠL TANAP dosiahli tržby vo výške 4 677 664 EUR a v roku 2018 dosiahli tržby vo výške 2 111 998 EUR, čo je pokles o -2 565 666 EUR. Túto skutočnosť spôsobil prudký pokles realizačných cien ihličnatého dreva na trhu. Zníženie tržieb za drevo sa snažili ŠL TANAP vykompenzovať zvýšením tržieb za prenájom pozemkov (+122 186 EUR), zvýšením odúčtovania rezervy na pestovnú činnosť (+1 772 237 EUR) a znížením nákladov (-336 990 EUR) oproti roku 2017.

ŠL TANAP mali v roku 2018 upravený plán ťažby dreva na 172 322 m³. V roku 2018 sa vyťažilo 301 693,53 m³ drevnej hmoty. Náhodná ťažba bola v objeme 301 198,56 m³, čo tvorí 99,84 % z celkovej ťažby dreva. Úmyselná ťažba bola vykonaná v objeme 494,97 m³, z toho obnovná 226 m³, výchovná 249 m³ a mimoriadna 8 m³. Zo škodlivých činiteľov má najväčší podiel pri náhodnej ťažbe podkôrny hmyz (257 790,70 m³) a vietor (41 355,90 m³). Z celkovej ťažby dreva predstavovala náhodná nevykonaná ťažba 154 487,72 m³, čo predstavuje podiel 51,21 % z celkovej ťažby.

Náklady na ťažbu dreva boli v roku 2018 vo výške 13 313 EUR. Išlo prevažne o výrobu palivového dreva pre potreby ochranných obvodov a stredísk, ako aj na približovanie dreva

z podmáčaných lokalít a po povodniach. Prevažná časť finančných prostriedkov boli použité na služby 11 857 EUR.

V roku 2018 bol najväčší problém v pestovnej činnosti neskoré vyhlásenie verejného obstarávania a tým aj dosť neskorý začiatok prác hlavne pri uhadzovaní haluziny a vykonaní prečistiek. V Tatrách boli v roku 2018 aj rozsiahle povodne, ktoré spomalili niektoré práce.

Plánované úlohy (331 ha) v rámci obnovy lesa boli splnené. V rámci obnovy lesa bola vykonaná v roku 2018 umelá obnova sadbou na ploche 280,55 ha a prirodzené zmladenie bolo zaevidované na ploche 115,82 ha. Celkovo bolo teda v rámci obnovy lesa obnovených 396,37 ha.

Ochrana mladých lesných porastov bola v roku 2018 vykonaná celkovo na ploche 2270,97 ha.

Oplocovanie mladých lesných porastov bolo vykonané v dĺžke 5,82 km.

V roku 2018 boli prečistky vykonané na ploche 1150,65 ha, pričom práce realizované dodávateľsky predstavovali 99 % z celkového objemu prác. Prečistky tvorili 16,6 % nákladov na pestovnú činnosť. Prečistky sa realizovali na plochách, ktoré boli obnovené hneď po kalamite z 2004 roku. V roku 2018 bolo vykonané najväčšie množstvo prečistiek v histórii TANAP. Finančné prostriedky na tomto výkone boli čiastočne čerpané z vytvorenej finančnej rezervy na pestovnú činnosť, čiastočne z vlastných zdrojov.

V. Záverečné zhodnotenie

Výročná správa ŠL TANAP bola vypracovaná v súlade s prílohou č. 1 k „Správe o skúsenostiach s výročnými správami a verejnými odpočtami rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií v pôsobnosti ústredných orgánov štátnej správy“, ktorú vláda Slovenskej republiky prerokovala 19.12.2001 a ku ktorej prijala uznesenie č. 1189/2001 z 19.12.2001.

Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR k predloženej výročnej správe nemá pripomienky a odporúča ju prerokovať v rámci verejného odpočtu.

ŠL TANAP predložili zriaďovateľovi výročnú správu v dvoch variantoch. Stručný variant výročnej správy obsahuje základné informácie o organizácii a jej hospodárení v roku 2018 a rozšírený variant obsahuje aj ďalšie podrobné rozborové štandardy, stanovené zriaďovateľom. Stručný variant spolu s týmto stanoviskom bude uverejnený na webovom sídle Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a rozšírený variant výročnej správy bude takisto k dispozícii k nahliadnutiu na odbore lesníckej politiky a ekonomiky sekcie lesného hospodárstva a spracovania dreva Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a na ústredí ŠL TANAP.

Ing. Peter Kicko
generálny riaditeľ

sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva